

Kijktip: de rol van Merkel op het wereldtoneel

Korte omschrijving werkvorm:

Leerlingen bekijken twee filmpjes over de rol van Angela Merkel binnen de internationale politieke verhoudingen. De verhoudingen tussen Europa en de Verenigde Staten zijn veranderd sinds de verkiezing van President Trump.

Leerdoel:

Leerlingen doen kennis op over de positie van Angela Merkel binnen de Europese politiek en de verhoudingen tussen Europa en de Verenigde Staten.

Bronnen:

- Filmpjes van de NOS:
 - Merkel op partijbijeenkomst CSU: <https://nos.nl/video/2175477-merkel-de-tijd-dat-we-ons-op-anderen-konden-verlaten-is-voorbij.html>
 - Merkel rolt met haar ogen: <https://nos.nl/video/2182253-de-rollende-ogen-van-merkel.html>
- Filmpje van RP Online over de partijbijeenkomst: <https://www.youtube.com/watch?v=P53FJrsTbRA>
- Artikel New York Times : https://www.nytimes.com/2016/11/13/world/europe/germany-merkel-trump-election.html?_r=2

Duur:

ca. 30 minuten

Handleiding

1. Leg uit wat de leerlingen gaan doen: twee filmpjes bekijken over de rol van Angela Merkel binnen de Europese politiek. De leerlingen moeten bij elk filmpje opschrijven wat ze opvalt.
2. Start het eerste filmpje (duur: 00:26). Geef na afloop enkele minuten om te schrijven.
3. Hierna kunt u de volgende vragen stellen:
 - Wat is de boodschap van Angela Merkel hier?
 - Wat zegt deze boodschap over haar machtspositie binnen Europa?
 - Waar heeft Merkel het over als ze zegt dat 'de tijd waarop Europa zich op anderen kon verlaten, deels voorbij is'?
 - "Wir Europäer müssen unser Schicksal wirklich in unsere eigene Hand nehmen": wat betekent het woord '*Schicksal*'?
 - Deze zin werd in de media volop geciteerd. Waarom, denk je?
4. Leg aan de leerlingen uit dat de internationale pers Merkel soms als verdediger van het liberale westen beschrijft. De New York Times kopte: "As Obama Exits World Stage, Angela Merkel May Be the Liberal West's Last Defender".
5. Start het tweede filmpje (zie boven; duur: 00:21). Geef na afloop enkele minuten om te schrijven.

6. Vraag leerlingen wat hen opviel aan het filmpje. Wat zeggen de rollende ogen van Merkel en het feit dat Vladimir Poetin zo lang met haar praat over haar status in Europa?
7. Hierna kunt u de volgende vragen stellen om een discussie te starten:
 - Wat denk jij: heeft Merkel gelijk? Moet Europa sterker en zelfstandiger worden? Of zijn de banden met de Verenigde Staten en Rusland veel belangrijker?
 - Op wat voor manieren kan Europa zijn 'lot in eigen handen nemen'? Wat is daarvoor nodig volgens jou?
 - Op welke terreinen denk je dat Europa vooral afhankelijk is van de Verenigde Staten en Rusland?
 - Welke risico's loopt Europa als het zijn lot in eigen handen neemt?
 - Vind jij dat Merkel zulke uitspraken namens 'Europa' mag doen?

Antwoordmodel:

Vragen bij fragment 1:

- Wat is de boodschap van Angela Merkel hier?
Bijvoorbeeld: De band tussen Europa en de Verenigde Staten en Rusland is niet meer zo stabiel als deze ooit was. Europa moet zijn eigen positie duidelijker neer gaan zetten op economisch gebied, maar ook qua veiligheid.
- Wat zegt deze boodschap over haar machtspositie binnen Europa?
Bijvoorbeeld: Angela Merkel heeft veel invloed binnen de EU. Ze wordt wel eens gezien als de 'leider van de Europese Unie', en dat bevestigt ze met deze uitspraak.
- Waar heeft Merkel het over als ze zegt dat de tijd waarop Europa zich op anderen kon verlaten deels voorbij is?
Bijvoorbeeld: Door de opstelling van Vladimir Poetin en zijn regering was de band met Rusland al onstabiel. Met Obama (en voorgangers) had de EU een betrouwbare bondgenoot aan de Verenigde Staten, maar met Trump is dit onzeker.
- "Wir Europäer müssen unser Schicksal wirklich in unsere eigene Hand nehmen", wat betekent het woord 'Schicksal'?
Het lot.
- Deze zin werd in de media volop geciteerd. Waarom, denk je?
Bijvoorbeeld: Het is een gewaagde uitspraak. Wat ben je van plan als je "het lot in eigen hand neemt?" Betekent het bijvoorbeeld dat er een Europees leger moet komen en/of dat de EU meer aan machtspolitiek moet gaan doen? Dat zou een grote verandering van de koers zijn die de EU tot nu toe heeft gevaren.

Vragen bij fragment 2:

- Wat denk jij: heeft Merkel gelijk? Moet Europa sterker en zelfstandiger worden? Of zijn de banden met de Verenigde Staten en Rusland veel belangrijker?
Bijvoorbeeld: Europa kan zich minder afhankelijk opstellen en meer eigen beslissingen nemen zonder eerst te overleggen. Maar de Verenigde Staten en Rusland zijn grootmachten waar je wel mee moet blijven overleggen.
- Op wat voor manieren kan Europa zijn "lot in eigen handen nemen"? Wat is daarvoor nodig volgens jou?
Bijvoorbeeld: Een Europees leger, minder in elkaar verweven economieën.
- Op welke terreinen denk je dat Europa vooral afhankelijk is van de Verenigde Staten en Rusland?
Bijvoorbeeld: Russisch gas en de NAVO-steun van de Verenigde Staten.
- Welke risico's loopt Europa als het zijn lot in eigen handen neemt?
Bijvoorbeeld: Rusland en de Verenigde Staten kunnen misschien alle steun of voorzieningen stoppen of zij kunnen zich bedreigd voelen. (Voorbeeld: Grensconflict Oekraïne).

- Vind jij dat Merkel zulke uitspraken namens 'Europa' mag doen?
Bijvoorbeeld: De Europese Unie vraagt veel verantwoordelijkheid van Merkel dus mag ze zich ook uitspreken namens hen. Óf ze heeft het recht niet om ook namens landen te spreken waar zij geen democratisch gekozen leider is.